

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ÉLŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOWITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A Wilna—Dünaburg—Pétervár vasutvonalon

Below tábornok győzelme a Dünánál — A németek támadása Wilna alatt előrehalad — Mackensen serege Pinsk felé üldözi az oroszokat — Győzelmes harcaink Wolhyniában — Bothmer csapatai Tarnopoltól nyugatra néhány kilométernyire visszahúzódtak — Az olasz offenzíva újabb kudarcai

Debrecen, szeptember 13.

Egy stockholmi táviratunk hírül adja, hogy az orosz hadvezetőség Wilna körül és Dél-Galiciában nagy erőket koncentrált és az a terve, hogy Wilna és Minsk között nagyerejű offenzívát kezd. Az a rendkívül heves ellenállás, melyet az orosz seregek mindenütt, de főleg az említett helyeken kifejt s amely szokatlanul heves ellentámadásban nyilvánul meg, azt látszik bizonyítani, hogy a stockholmi jelentés avatott forrásból való, viszont az események alaposan támogatják azt a bizakodásunkat, hogy az orosz hadvezetőség csalódnai fog számításában és mint Gorlice óta mindenkor, ezuttal is kénytelen lesz deferálni a német és az osztrák-magyar hadvezetőség akaratának.

Azok a sikerek ugyanis, amelyeket Hindenburg tábornagy hadserege a Keleti-tenger mellékétől egészen a Grodno tartomány déli részéig huzódó hatalmas arcvonalon minden szakaszán elért, alapjában rendítették meg az oroszoknak Wilna környékén kifejtett ellenállását. Below tábornok hadserege Friedrichstadt és Jakobstadt között elragadta az oroszoktól a Diina balpartját, más részei pedig hatalmas előnyomulásukkal magához Dünaburghoz közelednek. A Hindenburg-hadsereg centruma közvetlenül Wilna alá érkezett s így most már a Hindenburg-hadseregek hovatovább rá lépnek a Wilna—Dünaburg—Pétervári vasutvonalra. A Wilna—Minsk vonalon állítólag készül a nagy orosz offenzívának pedig elébe vágta Gallwitz tábornok, Lipót herceg és Mackensen tábornagy győzelmes hadműveletei: a Zelwianka folyó mellett ugyanis kudarcot vallottak az orosz ellentámadások és az oroszok kénytelenek voltak meghátrálni Lipót herceg seregei elől. Mackensen tábornagy is megtörte az oroszok szívós defenzíváját és Pinsk felé kergette a megvert ellenséget. Ilyenformán tehát egyedül a déli orosz hadszíntér jöhetne számításba, mint olyan terület, amely még alkalmat adhatna az oroszoknak az offenzíva megkísérlésére. A nagy tulerővel folytatott orosz támadások azonban egyedül Tarnopol vidékén voltak képesek elérni pillanatnyi előnyöket, de ezeknek átmeneti jellegét világosan bizonyítja egyrészt az orosz támadásoknak véres összeomlása a Sereth torkolatánál, másrészt pedig a Puchallo és Böhm-

Ermolli hadseregeinek Wolhynia területén folytatott energikus előnyomulásai.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

Höfer jelentése

Budapest, szeptember 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Az oroszok kelet-galíciai arcvonalunk elleni támadásai egyre tartanak.

A Sereth torkolatánál erős ellenséges haderőt vertünk vissza. A harc számos ponton a lövőárkokban vívott kézitusáig fejlődött. Strusowtól délnyugatra az oroszok több előretörése iütegeink keresztütiüében omlott össze. — Más támadásokat szuronynyal vertünk vissza.

A Tarnopolnál küzdő szövetséges csapatok az éjjel Kozowától és Jeziernától keletre fekvő magaslatokon berendezett hadállásokba vonultak, amelyek a Strypa középső szakaszának keleti partján levő arcvonalunkhoz csatlakoznak. Az ellenség ezt a mozdulatot nem zavarta.

Nowo Aleksienecnél heves harcok folynak. Dubnotól keletre csapataink a vasutvonalig nyomultak előre. Derazno vidékén az ellenséget több ponton visszazorítottuk. Itt különösen a bécsi 24-ik szánu landwehr-ezred tünt ki.

Litvániában tegnap Skuraty falu bevételénél 9 tisztet és 1000 főnyi légénységet fogtunk el, valamint 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, szeptember 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadserege: A Diina balpartján Friedrichstadt és Jakobstadt közt az ellenséget több állásból kivertük. Tovább délre kitért az ellenség. Az utána nyomuló német csapatok élei elérték az Eckengrafenből (Jakobstadtól 30 kilométernyire délnyugatra) Bakischibe vezető országutat.

Kupisky, Dünaburg és a Vilijának Wilna alatti része között az előnyomulás szintén se-

rényen halad. A Wilna—Dünaburg—Szentpétervár vasutvonalat több ponton elértük.

A Grodnotól keletre levő Njemen-hajlásban az üldözést folytattuk. A Zelwianka mellett az ellenség több erős ellentámadását visszavertük.

Tegnap több mint 3300 orosz elfogtunk, 1 ágyut és 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: Az ellenség visszavonulóban van. Nyomon követjük. Több mint 1000 orosz elfogtunk.

Mackensen tábornagy hadserege: Az ellenség ellenállását az egész arcvonalon megtörtük. — Pinsk irányában üldözzük.

Délkeleti hadszíntér: A német csapatok tegnap Tarnopoltól nyugatra és délnyugatra az ellenség több erős támadását véresen visszaverték és eközben néhány száz orosz elfogtak, éjszaka pedig az ellenségtől háborítatlanul, eddigi állásuktól néhány kilométernyire nyugatra levő kedvező állást foglaltak el.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Wilna kiürítése

Kopenhága, szeptember 13. Az orosz lapok jelentései szerint Wilnval megszakadt a postai összeköttetés. A vasúti közlekedést csak részben tartották fenn és pedig a menekülő lakosok elszállítása végett. Wilnában nagy a kenyérhiány.

Az orosz hadvezetőség tervel

Stockholm, szeptember 13. Az orosz hadvezetőség eléves ellenállást tervez. — Katonai körökben beszélnek, hogy a főerőket Wilna környékén és Dél-Galiciában gyűjtik össze. — Az orosz főhadiszállás állítólag Wilna és Minsk között egy vasúti csomóponton tartózkodik. Itt tervezik a fő támadást, amely arra van hivatva, hogy a veszélyeztetett Diina-állást tehermentesítse, míg a galíciai offenzív kísérlettől Romániára várnak hatást. Hogy azonban maga az orosz hadvezetőség is alig remél sikert, azt Kiew és Dünaburg kiürítése bizonyítja.

Az orosz hatóságok már elhagyták Wolhynia és Podolia területét, a kiewi kórházakat

Dél-Szibériába helyezték. Ezek a kiürítési intézkedések magyarázzák meg a rokkant-szállítmányok beszüntetését. Kiew férfi-lakosságát gyorsan *Irkutzkba* vitték, így tehát Kiew kiürítése folyamatban van. Dinaburgban nagy tej-és kenyérinség uralkodik.

Miklós nagyherceg bukása

Stockholm, szeptember 13. *Nikolajevics Miklós nagyherceg bukásának politikai okairól* még a következők kerültek nyilvánosságra: Mikor az orosz birodalomban a liberális átalakulás megkezdődött, a nagyherceg *makacs ellenállást* kísérelt meg. A fekete reakcionárius blokk alakítására irányuló törekvések az ő személyére vezethetők vissza. — Nem titok, hogy a nagyherceg most újabban is *erélyes lépést tervezett a duma ellen*. Néhány nappal letétele előtt lapja, a *Petrogradski Wjedomosti felhívást közölt a fecsegő duma ellen*, amely nagy feltűnést keltett. Csak most, letétele után fedezték fel egy *összeesküvést, mely a nagyherceg élete ellen irányult*. A rendőrség ötven embert letartóztatott.

Pétervár, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) *Nikolajevics Miklós nagyherceg* lapjának, a *Petrogradski Wjedomosti*-nek a szerkesztőségében *házkutatást tartottak* s ez alkalommal *elkobozták* a duma elleni felhívást tartalmazó nyomtatványokat. Azt az ötven embert, akit a nagyherceg elleni összeesküvés gyanúja miatt letartóztattak, utóbb mind szabadon bocsájtották.

Oroszország belső válsága

Berlin, szeptember 13. A *Vossische Zeitung* jelenti Pétervárról kerülő uton: *Az orosz parlamenti haladó pártok nyilatkozatának közzétételével*, minthogy e pártok a dumában 315 szavazattal, tehát az abszolút többséggel, a birodalmi tanácsban pedig az érvényes szavazatok egyharmadával rendelkeznek, immár *ki-tört a harc a parlament és a kormány, illetőleg a korona között*. A program két pontja: olyan személyekből álló kormány alakítása, a kik az ország bizalmát élvezik és a vidéki közigazgatás személyzetének megújítása — a cárt az elé a választás elé állítják, hogy vagy *át-ruházza a teljes kormányhatalmat a parlamentre*, vagy pedig az ugynevezett fekete blokkra támaszkodva, még a háború alatt *föl-vegye az élethalál-harcot a népképviseléssel*.

Merénylet Miklós nagyherceg ellen?

Stockholm, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) A *Stockholms Tidningen* jelenti *Haparandából*:

Tornében hire terjedt, hogy *Nikolajevics Miklós nagyherceget, az orosz hadsereg elmozdított főparancsnokát meggyilkolták*. A német és az osztrák-magyar rokkant hadifoglyok vonata már napok óta elmaradt. — Ezt a körülményt azokkal a zavargásokkal hozzák összefüggésbe, amelyek Oroszországban kitértek. — *Nikolajevics Miklós nagyherceg ellen elkövetett merényletről Norvégián keresztül is érkeztek hírek*, amelyeknek valóságát azonban egyelőre nem lehet ellenőrizni.

Az olasz háború

Az olasz offenzíva újabb kudarcai

Budapest, szeptember 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről*:

A tengeremléki arcvonalon tegnap Flitsch és Tolmeini vidékén a harcok változatlan hevességgel folytak. Ujra súlyos veszteségeket okozva, vertük vissza az olaszok összes támadásait. Csapataink hadállásait mind kivétel nélkül megvédték.

Flitsch vidékén az ellenség, miután előzőleg délelőtt a Rombon ellen intézett támadása és a hegy lejtőin megkísérelt áttörése meghiúsult, délután Jaworeczek és a Golobar Planina ellen intézett délnyugat felől támadást. Estére ezt a támadást is visszavertük. Az olasz tüzéség saját gyalogsági gyülekező helyeit látható sikerrel fogta tűz alá.

A Vrsic-szakaszon, ahol az ellenség már a tegnapi harcban több mint 500 embert vesztett, tegnap újra összeomlott az olaszok egy támadása.

A tolmeini hídfő ellen az ellenség négy sikertelen támadást intézett. — Tovább délre aránylag csend uralkodott.

A tiroli arcvonalon az ellenség eddigi kísérleteihez hasonló sikertelenséggel próbálta meg újra, hogy a Popena-szakaszon levő hadállásainkat megközelítse. — A határhid előtt 100-nál jóval több olasz hulla fekszik.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az olaszok nem mennek a Dardanellákhoz

Genf, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) A *Journal de Genève* jelenti Rómából: Az olasz minisztertanács elhatározta, hogy *nem küld csapatokat a Dardanellákhoz*. Salandra miniszterelnök a főhadiszállásra utazott, hogy a királyt és Cadorna vezérkari főnököt a minisztertanács határozatáról értesítsék.

Béke-agitáció Oroszországban

Róma, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) Néhány nap óta francia nyelvű *kiáltványokat* osztogatnak Rómában, amelyekben felszólítják a polgárságot, hogy *agitáljon a béke érdekében*. A rendőrség kutatja a kiáltványok szerzőit.

A belga-francia harctér

Berlin, szeptember 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről*:

A helyzet változatlan.

Egy ellenséges repülőgépet Courtrainél egy másikat a manteauconi erdő fölött, Verduntól északnyugatra, lelőttünk. Az elsőnek utasait foglyul ejtettük, a másodikban ülők meghaltak.

A legutóbbi éjszakán Southend erődjével ellen hajtottunk végre egy légi támadást.

Lelőtt angol repülőgépek

Zürich, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) *Collet és Lidell* angol aviatikus kapitányok meghaltak. Az előbbi a *Dardanelláknál a tengerbe zuhant*; holttestét nem találták meg. *Lidell* kapitányt a németek lötték le.

A déli harctérről

A „Zenta” három hőse

Zágráb, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) A múlt év augusztusában dicső véget ért Zenta hadihajónk három hőse egy viharos éjszakán *megszökött a montenegroi fogságból és ide érkezett*. A hős matrózokat a lakosság elhalmozza szeretetének minden jeleivel.

A nyomor Montenegroban

Arad, szeptember 13. Egy aradi főhadnagy, aki a háború eleje óta a montenegroi határon tartózkodik, szeptember 5-én kelt levelében a következőket írja:

— A napokban elfogtunk egy *montenegroi tüzért*, aki török nőnek öltözködve éjtárt a Drinán sűrűn lefátyolozva, úgy, ahogy az itteni asszonyok járnak. Ettől a tüzértől tudjuk, hogy *a montenegroiak már torkig vannak a háborúval; nincs kenyérük és kenyér nélkül csak húst*

esznek, amitől persze már valamennyien csömmört kaptak. A szegénység igen nagy. Ez a tüzér például *egy esztendő alatt 4 korona zsoldot kapott*. Azt mondta, hogy már a múlt télen is sokat szenvedtek és remegve gondolnak a következő télre; ha a szerbek nem küldenek nekik több élelmet és ruhaneműt, tönkre megy nemcsak a polgári lakosság, hanem a montenegroi hadsereg is. *Az olaszok ellen Albánia miatt nagy az elkeseredés* s őket okolják azért is, hogy még mindig nem ért véget a háború. A harctéri eseményekről jól vannak informálva, de nem tudják elhinni, hogy a nagy orosz kolosszus hátrálni kénytelen. Azt hiszik, hogy taktikából teszi ezt.

A Balkán-államok

Románia válaszuton

Athén, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) Az itteni lapok jelentik, hogy *Románia csak Bulgária politikájának tisztázásáig vár, azután dönteni fog magatartásáról*.

A predeáli határzár

Bukarest, szeptember 13. A félhivatalos *Independance Roumaine* a Románia felé irányuló predeáli személyforgalom beszüntetéséről a következőket jelenti: *„A predeáli határhatóságok parancsot kaptak, hogy a Brassó felől érkező utasok elől zárják el a határt. Azok az utasok, akik Ausztria-Magyarországba mennek, bejárnak a monarchiába, mihelyt azonban átlépték a magyar határt, nincs többé joguk vissza is jönni, sőt Svájcba se mehetnek*. Ezen rendelkezéseket a visszavonásig léptették életbe. — Azok a romániai utasok, akik tegnap és ma akartak visszatérni Romániába, most Brassóban vannak. Az áruforgalom továbbra is szabad.”

Bulgária a döntés előtt

Páris, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas-ügynökség jelenti: *Bulgária el van határozva, hogy a keleti hadszíntér kialakulása után bevonul Macedoniába*.

Róma, szeptember 13. (Magyar Távirati Iroda.) A *Tribuna* jelenti Szalonikiból: Az entente-hatalmak szófiai követői a szerb válaszcímek alapján megkezdtek az *újabb tárgyalásokat* a bolgár kormánnyal. Az entente néhány nap múlva várja a bolgár kormány válaszáat, amely *az entente-államok jegyzékének hangjánál fogva nem lehet többé kitérő*.

— **A debreceni segítő-akció.** A katonák családjainak segélyezésére adakoztak: Borgida Farkas 46,25, Sz. J. 10, Tarbai József 10, Jóna és Jóna 10, Kohn József 5,42, Mészáros Társaság 10, Falk Ármin és Társa 5, Haas Lipót 10, Félegyházi 6, Kereszturi és Nagy 6, Fűszerkereskedők részv. társ. 24, Tóth Gyula 9,72, Gebauer és társa 40, Jóna és Jóna 31,79, Schön Sándor 4, Kohn József 4, Kontsek Géza 20, Gyürki Sándor 2, Veszely Antal 2, Mészáros Társaság 10, Tóth Gyula 8,80, Hoffmann és Kronovitz 37,90, Borgida Farkas 37,25, Ipar- és kereskedelmi bank 22,05, Osztrák-Magyar Bank tisztviselői kara 27, Szabó István perselygyűjtése 8,80, Forrai József 100, özv. Müller Ottóné 4, Fülöp Béla 6, Borgida Farkas 38,75, N. N. 5 korona.

A vak katonák részére adakoztak: Szüics Imre 6, Adria biztosító társ. tisztviselői kara 10,80, Koch Vilmos 10, N. N. 2, Mentze Henrik 25, Tóth Anna (rokokó baba sorsolás) 100, Nagy Lajos 2, Papp Károlyné 6, Reiter Dezső 20, Adria bizt. társ. deb. vezérügynöks. tisztv. kara 10 korona.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

KEDD: *Buksi*, operett.
SZERDA: *A vörös ördögök*, énekes alkalmi játék.

Jó term

Akóz

Hajduvári Domahidy E. délelőtt 10 óra körül, melyen a községtanács jelenléte mellett a viszonyokról.

Rásó István alispán augusztus emlékeztetése a bizottsági bizottság.

Losoncz

tése szerint a segélyviszont több halálos okozta. Az átlentékeny szótóság kellő ványnya se.

A születés halálozásoké.

Nagy József jelentette, hogy a 222,008 ami 100,506 mult év augusztus szegéné.

A pénzügyi 17,940 korona 13,758 család.

Hajdu F.

érdekesebb ro felhatalmazás: kolai III—IV tanfolyambel sági munkák: s április 1-től alól felments vannak.

Surgoth

tette, hogy a dumegyének eredmények *dankint* 792 *várható*, míg rozból 490 l azonban ugy tében sokkal *ból katasztrá kg. átlagterm*.

A tenger

lyozta, azonban ből is jó ter

A burgo

helyen rotho

A dohán

A szőlők

alább 50 szá

mesre van k

A tulok

munkálatok

előkészítő m

atás, szántá

aminek főka

hiányában r

Reitz Ján

jelentése szer

egészségügy

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

A bizott

Jó termés a vármegyében

A közigazgatási bizottság ülése

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöke alatt ma délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését, amelyen a közigazgatási ágak vezetői előterjesztették jelentéseiket az augusztus havi közviszonyokról.

Rásó István főjegyző terjesztette elő az alispán augusztusi jelentését, amely kegyelettel emlékezett meg Kömmerling János törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról.

Losonczy Almos dr. tiszti főorvos jelentése szerint Hajdúvármegye augusztusi közegészségügyi viszonyai kedvezőtlenek voltak. A legtöbb halálesetet a béllob, tüdőlob és gümőkór okozta. Az ázsiai koleraesetek augusztusban jelentékeny számmal szaporodtak, azonban a hatóság kellő gondossága folytán a kolera járványára sehol sem fajulhatott.

A születések száma augusztusban 334, a halálozásoké 419.

Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgató jelentette, hogy Hajdúvármegye lakosai augusztusban 222,008 korona egyenes adót fizettek be, ami 100,506 korona 44 fillérrel kedvezőbb a múlt év augusztusában befolyt egyenesadó összegénél.

A pénzügyigazgatóság szeptember hó 9-ig 17,940 korona hadisegélyt utalt ki naponta 13,758 család részére.

Hajdu Ferenc kir. tanfelügyelő jelentésének érdekesebb része az, hogy az iskolai hatóságok felhatalmazást nyertek arra, hogy az elemi iskolai III-IV. osztályú s ismétlő iskolai összes tanfolyambeli tanulókat, akikre a mezőgazdasági munkában szükség van, november hó 15-ig s április 1-től a tanév végéig az iskolába járás alól felmentsék, mivel a felnőttek a harctéren vannak.

Surgoth Jenő gazdasági felügyelő jelentette, hogy a kedvezőtlen időjárás dacára is Hajdúvármegye jó termése lett. Az eddigi cséplési eredmények alapján *buzából katasztrális holdankint 792 kg., rozsból 788 kg. átlagtermés várható*, míg a múlt évben *buzából 370 kg., rozsból 490 kg. átlagtermés volt*. Tavaszziakból azonban ugyannyiség, mint minőség tekintetében sokkal gyengébb termés várható: *árpából katasztrális holdankint 531 kg., zabból 567 kg. átlagtermés.*

A tengeri beérését a rossz időjárás akadályozta, azonban ha az idő kedvezőre fordul, ebből is jó termés lesz.

A burgonya a sok csapadék miatt több helyen rothadásnak indult.

A dohány kielégítően fejlődött.

A szőlőkben az eddigi károsodás már legalább 50 százalék. Általában gyöngye szőlőtermésre van kilátás.

A tulsók csapadékos időjárás a cséplési munkálatok mellett igen hátrányos volt a talaj-előkészítő munkálatokra, úgy, hogy a tarlóbuktatás, szántás jóformán meg sem kezdődhetett, aminek főoka azonban elsősorban az igáserő hiányában rejlik.

Reitz János kir. állategészségügyi felügyelő jelentése szerint a megye augusztusi állategészségügyi viszonyai kedvezőek voltak.

A bizottság a jelentéseket tudomásul vette.

Az okos Bulgária

(A hadsereg fölkeszült — A bolgárok és volt szövetségeseik — A semlegesség nem tarthat örökké)

Szófia, szeptember 13. Aki ma Szófiába érkezik és látja széles, tiszta aszfaltos utcáit, amelyeket elektromos lámpák világítanak meg és melyeken élénk villamos és autóbilközlekedés zajlik le, nem is gondolja, hogy a Balkánon van, hanem azt hiszi, hogy egy nagy nyugateurópai városba került. Mindenütt jólét és bizalom tapasztalható és semmi jele annak, hogy ez a nép két évvel ezelőtt katasztrális háborun ment keresztül. Bulgária hadserege teljesen fölkeszült, katonanyaga és tisztikara kitűnő.

A oroszfilek száma igen erősen lepadt. Ma már senki sem beszél a balkán blokk helyreállításáról. Arra izgatni, hogy Bulgária barátságos szövetséget kössön újra Szerbiával, éppen olyan hiábavaló lenne, mint Ausztria-Magyarországot és Olaszországot újra szövetségbe hozni. Jellemző a bolgárok erkölcsi felfogására, hogy nem akad egyetlen ember, még a oroszfilek között sem, aki szimpátiát érezne a hitszegő olaszok iránt. Cadorna időjárásai jelentéseit vidámsággal tárgyalják és senkit sem lepett meg az, hogy az olasz hadsereg kudarcot vallott. Bulgáriában igen nagy a gyűlölet Szerbia ellen. Szófiában a legnépszerűbb nótá ezekkel a szavakkal kezdődik: „Sojusnici-ismenici razboinici!” (A szövetségeseik árulók és rablók.)

Az oroszok iránt való szeretet végképp eltiűnt. Amióta Románia bemasirozott Bulgáriába és amióta megkötötték a bukaresti békét, Bulgária többé nem szeretheti Oroszországot. Ugyanaz az Oroszország, amely két évvel ezelőtt a bolgárokat a balkán koldusainak nevezte, most hiába jelenik meg mint koldus, a „koldus” küszöbén.

Bulgária egy év óta tartó semlegességével értékes szolgáltatásokat tett a központi hatalmaknak. A Radoslawow által hangoztatott lojális semlegesség azonban nem tarthat örökké, mert Bulgária, amelynek gazdag aratása volt, teljesen el van zárva a világtól. Bár Románia a transito-forgalomra nézve szerződést kötött Bulgáriával, folyton akadékoskodik, a Dedeagacsból kiinduló bolgár hajókat pedig egyre-másra fel tartóztatják az angol és francia hadihajók, azon a címen, hogy Törökországnak szállítanak. — Bulgáriának levegőre van szüksége és ezt csak Ausztria-Magyarország útján szerezheti meg.

A bolgárok cárja már egy év óta nem hagyta el országát. Egészen közel Szófiához, Banki falucskában időzik, ahol gyógyító fürdő van, amelyet reumatikus baja ellen használ. — Ferdinánd király igen nagyra becsüli miniszterelnöke szolgálatait. Radoslawow gyakran vendége a király asztalának, valamint az is gyakran megtörténik, hogy a király automobilon Szófiába érkezik, hogy a miniszterelnöknél ebédljen.

KÖZOKTATÁS

— Tanoncot tartó kereskedők figyelmébe. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a szerződéses viszonyban álló összes kereskedő tanoncok kötelesek a kereskedő tanoncskolába beiratkozni s a tanítás folyó hó 15-én mulhatlanul megkezdendő. A Kereskedő Társulat felkéri azokat a főnököket, a kik tanoncaikat eddig még nem iratták be, hogy azt haladéknélkül annyival is inkább tegyék meg, mert az iskola igazgatósága köteles a tanoncaik beiratását elmulasztott főnökök ellen, a törvényes bírság kirovása céljából, az iparhatóságnál jelentést tenni.

HIREK

— A város 1915. évi költségvetése. Kondor Kálmán főszámvevő összeállította Debrecen város házipénztárának 1915. évi költségvetését, amelyet a városi tanács ma délelőtt tárgyalta bizalmas ülésen. — A költségvetést a törvényhatósági bizottság szeptemberi közgyűlésén fogja tárgyalni.

— Halálozás. Fájdalmas gyász érte Keresztessy Istvánt, a városi nyomda köztisztelőben álló üzletvezetőjét: a fia, Keresztessy Lajos felső kereskedelmi iskolai tanuló mára virradó éjjel 1 órakor 19 éves korában, hosszas betegség után meghalt. Temetése szeptember 14-én, délután 3 órakor lesz a Tisztviselő-telep I. utca 5. számú gyászházából, a református egyház szertartása szerint. A szép jövőre hivatott fiatal ember elhunytát a szülőknél kivül nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— Hol adnak olcsó húst? A rendőri sajtóiroda közli: Értesitem a közönséget, hogy a Szent Anna-utca 10. számú, valamint az Egyház-tér 10. szám alatt levő hatósági husmészárszékben a marhahús a hatóságilag megállapított áron alól méretik ki és pedig az elsőrendű marhahús kilogramja 4 korona 20 fillér helyett 4 koronáért, a másodrendű marhahús kilogramja 4 korona helyett 3 korona 80 fillérért; a teljes borjú husának kilogramja 4 korona 40 fillér helyett 4 koronáért; a növendék marhahús kilogramja 4 korona helyett 3 korona 60 fillérért és a juhhus kilogramja 2 korona 80 fillér helyett 2 korona 60 fillérért. — Ugyane hatósági székekben szeptember 13-tól kezdődően a városi sertések húsát a hatóságilag megállapított árakon továbbra is megszakítás nélkül árusítatják. Rostás István rendőrfőkapitány.

— Betegség miatt öngyilkosság. Balmazújvárosi tudósítónk jelenti: Bálint József jobb módú gazda régebb idő óta betegeskedett, ami egészen elvette az életkedvét és gyakorta panaszkodott, hogy nem bírja már tovább a szenvedést. A hozzátartozói szemmel tartották minden lépését, de mégis alkalmat talált magának sötét tervének végrehajtására. A beteges ember tegnap felakasztotta magát. Az előjáróság jelentést tett az esetről a debreceni királyi ügyészségnek, amely megadta az engedélyt a temetésre.

— A vendéglősök szakirányú tanoncskolájában a beírások f. hó 15-én, szerdán d. u. 5 óráig eszközöltetnek az ev. iskolában (Miklós-u. 3.). Fölkérem a tanonctartó főnök urakat, hogy tanoncaikat ezen időben okvetlen elküldjék. Polster igazgató.

— A hadifoglyok gyógykezelése. A főispáni hivatal közli, hogy a katonai parancsnokság hivatalos átirata alapján a mezőgazdasági munkára kiadott hadifoglyok csak az esetben adhatók be a központi hadifogly-kórházba, — a debreceniek a temesvári helyőrségi kórházba — ha ápolásra tényleg szükségük van, ellenben könnyebb megbetegedések esetén a szállásaikon a munkaadóknál, az odavaló polgári orvos által kezelendők.

— Fertőtlenített ócska és új tankönyvek az összes iskolák részére kaphatók Hegedűs és Sándornál, főposta mellett.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

BÜNYÜGYI TÖRTÉNET.

HAMIS KÁRTYÁS.

Amerikai bűnügyi dráma 2 felvonásban.

STEELE és KATHE.

Privátdetektiivék története 3 felvonásban.

Gingí Madras fővárosa.

Természeti felvétel.

Előadás kezdete 5 órakor rendes helyárrakkal.
Folytatólagos bemenet.

Apollo

Ma, kedden

Délután 5 és 7 órakor félhelyárrak, este 9 órakor rendes helyárrak, folytatólagos bemenet.

Az idei évad slagere!

Hajsza a gyémántok után

Kalandor-történet 5 felvonásban.

Hadi gombóc.

Vígjáték 2 felvonásban.

Tájépek.

Természeti felvétel.

— **A katonai gépezetek és fűtők szabadságának meghosszabbítása.** A városi katonai ügyosztály felhívja a mezőgazdasági cséplőgépekhez, a gőz- és motorkékekhez szabadságot katonai gépezeteket és fűtőket, hogy szabadságuk meghosszabbításának bejegyzése végett szabadságos leveleiket a katonai ügyosztályhoz (városháza, emelet 18. számú szoba) haladéktalanul hozzák vagy küldjék be.

— **Orosz hadifogoly magyar járásbíró előtt.** Érdekes tárgyalás volt a minap a békési kir. járásbíró előtt. A vádlott Schmidl János mezőberényi gazdálkodó volt, a sértett pedig egy orosz fogoly, aki a gazdálkodónál dolgozott a cséplésnél. A szerencsétlen fogoly a kelteténél gyorsabban dobálta a buzakévéket a gép etetőjébe, amiért Schmidl János olyan dühös lett, hogy a vasvillát a fogolyba vágta, úgy, hogy az 8 napon túl, de 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett. Schmidl János e cselekedetért súlyos testi sértés vétségével vádolva került a békési járásbíró elé. A főtárgyalásra megidéztek a sértett orosz foglyot is. A vádlott nem tagadta a bűncselekményt és a járásbíró az ügyészi megbízott vádbeszéde után Schmidl Jánost súlyos testisértés vétsége címén három hónapi fogházra ítélte. Az ügyészi megbízott és az elítélt megnyugodtak az ítéletben, amely ilyenképpen jogerőre emelkedett. A járásbíró tolmács útján értésére adta az orosz fogolynak az ítéletet. A hadifogoly elsápadt, a gyötrődésektől megfakult arcán könyvek gördültek le és keresztet vetve, sirva borult a bíró elé. A jelenlevők is könyeztek; ki tudja, mit gondolhatott felőlünk, a mi országunk, a mi bíróságunk felől az a szegény muzsik, akinek otthon békében igazság helyett csak kancsukában volt része?

— **Köszönetnyilvánítás.** Gyémánt Samu ur a maga és leánya, Rosinger Józsefné urnő nevében negyven koronát küldött az izr. nőegylet jótékony céljaira. Az adományért hálás köszönetet mond dr. Balkányi Miklósné nőegyleti elnök.

— **A levéllelőrzés megkönnyítése.** A hírszolgálat katonai ellenőrzése érdekében a külföldre szóló levelezések az alábbi korlátozásoknak vannak alávetve: A levél szövege levélpapír (quart) két oldalát ne haladja meg. A levelekhez nem csatolhatók oly mellékletek, amelyek híreket tartalmaznak. — Titkos vagy jel-írások (gyorsírás) nem használhatók. Az írás tiszta és jól olvasható legyen. A soroknak tulcsúszó alkalmazása, ugyancsak a sorok fölé keresztben más sorok átírása tilos. Üzleti levelezéseknél, ha azok egyébként a fenti feltételeknek megfelelnek, a szöveg két oldalánál hosszabb is lehet. Ezekhez számlák, árjegyzékek és hasonló üzleti mellékletek csatolása meg van engedve. A levél burkolásához csak oly borítékot szabad használni, amely egy réti papírosból vagy más burkoló anyagból áll, tehát selyem papírral vagy más anyaggal bélelt borítékokat használni nem szabad. Azok a feladók, akik a fenti szabályokhoz nem alkalmazkodnak, önmaguknak tulajdonítsák, ha az ellenőrzési teendők megnehezítése folytán levelezéseik tetemes késést szenvednek vagy egyáltalában nem továbbíthatnak. A fenti szabályok a hadművelési területeken levő postahivataloknál feladott összes magánlevelezéseknél alkalmazást nyernek.

— **Gépgyárak és géplakatoságok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara ezúton közli érdekltségével, hogy a Temesváron működő „Magyar Löveggyártó Vállalat” nagymennyiségű zárcsavarok készítésére 8. cm. acélgránátokhoz megbízásokat adna. Az érdeklődők közelebbi tájékoztatásért közvetlenül nevezett céghez forduljanak.

— **Ma és minden este** művészi táncestély a Royal disztermében. Belépődíj 50 fillér. — Kezdeté 10 órákor. Ifjú Magyarai Imre és Kiss Béla felváltva játszanak.

— **Ch. Percel Carola** az őszi táncantást közkívánatra e hó 22-én megkezdte. Beiratkozni lehet egész nap az Uránia-mozgósínház keresztülpületében levő lakásán.

— **Okos ember célszerű ember.** Ezt tartják általánosan arról, aki a hasznosat a kellemessel össze tudja egyeztetni. A mai gazdasági helyzet különösen a ruházatkodás terén tanította meg az embereket a takarékosagra. Nagy és kis jövedelmű egyén előtt is közismert tény, hogy elsőrangú minőségű ruhát készen is vásárolhat a megbízhatóságáról országosan ismert Neumann M. udvari szállító cégnél. E cégnek ruházati cikkei szezonról-szezonra egyre tökéletesebbek. A ruhák kitűnő minősége egy nívón áll a remek szabással és a ruha tartósságával. Ez jelenti a Neumann-cég készítményeinek páratlanul emelkedő népszerűségét.

— **Katonai lögyakorlatok.** A debreceni 3. honvédegyalozred szeptember 14-én, 17-én és 18-án reggel 8 órától délután 1 óráig harc-szerű lögyakorlatot fog tartani a Sárkut-tanya melletti lötéren. Erről a rendőrség azzal a figyelmzetéssel értesíti a lakosságot, hogy a harci gyakorlat idején ne tartózkodjék a gyakorlótér közelében.

— **Nevelő intézetekbe** szükséges kellek fiókos tűkör, haj-, ruha-, fogkefék, fésűk, ollók, iskolai táskák, stb. nagy választékban beszerezhető **Menze Henrik** újdonságok áruházában Debrecen, Piac-utca 38. sz.

— **Hatóságilag fertőtlenített új és ódon tankönyvek** minden iskola részére kapható **Aczél antquariumában**, Első Takarékpalota.

— **35 dekás tábori postadobozok**, melyben a harctérre élelmiszert kivül minden küldhető, **20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában**, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohányüzletben.

Pályázat

Debrecen sz. kir. város fémiparostanonciskolájánál betöltendő két III. oszt. és egy II-ik oszt. közismereti csoport **óradoi** állására.

NB. Egy-egy csoport heti 2x2 órával (d. u. 5—7-ig) s összesen 320 kor. évi óradíjjal van összekötve.

Kérvények a Felügyelő Bizottsághoz címetten f. hó 18-ig az igazgatóhoz (Burgundia I. sz.) juttatandók.

100 liter házi ital

frissítő, jóízű és szomjat oltó, csekély költséggel bárki által készíthető. Kaphatók: ananás, alma, grenadine, málna, muskotálykörte, borsmenta, narancs, waldmeister, meggy. — Sikertelenség kizárva. — Ezek a házi italok nyáron behűtve és télen forrva, rum és pálinka helyett élvezhetők. — Az alkatrészek ára pontos előírással együtt utánvéttel bementve K 450. — Ot ilyen adaghoz 1 adagot ingyen adok. — Gazdaságok, gyárak, nagyobb háztartások, műhelyek stb. számára megbecsülhetetlen, mert a munkás felfrissül, nem részegedik meg tőle és munkaképessége nem csökkenik.

GROLICH JÁNOS, Angyal-drogéria,
Brúna 619. sz. (Morvaország).

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECEN, Kistemplombazár
HAJDÚVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

Intézeti fehérneműk

előírás szerinti.

Paplanok — matracok — flaneltakarók — zsebkendők — eszernyők — harisnyák — asztalneműk
nagy választékban!

Boros hordók!!

500 hektó új, 250 hektó használt, 25 litertől 650 literig. Továbbá új zsiros hordók minden nagyságban kaphatók hordógyáramban.

Báró Györfly Miklós

Nap-u. 4. Interurban-telefon 12-83.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

Apró hirdetések

Finom hímzéseket, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Kékes-utca 37. Nyíriné.

Buzaoltáshoz kékkő

kapható
Grünberger és Glück
fűszer-
nagykereskedőknél
Csapó-utca 16.

Kiadó
Sörarnok és vendéglő!

A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű **alagsori vendéglő és sörarnok** f. évi november 1-től kezdve kiadó. Érdeklődők forduljanak a Debreceni Első Takarékpénztárhoz.

Dohány-zsineg

olcsón beszerezhető
Wiener Adolf
ponyva- és zsáküzletében, Kossuth-utca 72. szám.

Napszabó

felvétetik

Szántó Mór és Társa cégnél.

Meghívó.

A MEZŐGAZDASÁGI BANK MINT SZÖVETKEZET VI. Évi Rendes Közgyűlését

1915 szeptember hó 30-án d. u. 4 órákor tartja a Bankegylet tanácstermében (Piac-utca 72., I. sz. emelet), melyre a szövetséget tagjait tisztelettel meghívja **az igazgatóság.**

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kijelölése.
2. Igazgatóság jelentése a múlt üzletév eredményéről.
3. Az 1913—1914. évi zárószámadások és az 1909-ik III. féléves beszámoló évtársulat vagyonmérlegének tárgyalása és megállapítása.
4. A felszámoló- és felügyelő-bizottság jelentése kapcsolatban az igazgatóság, felszámoló- és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása és az igazgatóság jelentésében foglalt egyéb indítványok feletti határozathozatal.
5. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
6. Az 1910. évi IV. évtársulati felszámoló-bizottság választása.
7. 3 igazgatósági tag választása.
8. Az 1914-ik évi VIII. évtársulat megalakulásának kimondása.
9. Esetleges indítványok.

FIGYELMEZTETÉS.

A felügyelő bizottság által felülvizsgált mérleg az igazgatóság jelentésével együtt a közgyűlés előtt 3 nappal a szövetséget üzem helyiségében a hivatalos órák alatt a tagok által megtekinthető.

A szavazáshoz szükséges igazoló-jegyek a közgyűlést megelőző 3 napon át az intézet helyiségében adhatók ki.

Magyarul-németül beszélő megbízható nő, házvezetőnek ajánlkozik pusztára, urasági házhoz. Cím: H. Sch. Debreczen, Postakert.

Gőzke gépész azonnali belépésre felvétetik a macsi uradalomban, esetleg katonagépész felmentetik, november végéig bérkövetéssel ajánlatot kérek. Levente, tisztartó, Macs. Debreczen, mellett.

Egy hármester felvétetik Széchenyi-utca 25. szám.

A valódi PALMA

SZÖSZ
elsőrendű házszereken kívül abszolút alkoholt és vegyítést nem tartalmaz és éppen ezért minden hában nemcsak külsőleg, hanem belsőleg is állandóan igénybe veszik. A

PALMA

SZÖSZ
már a bedőresítés alatt csillapítja a fájdalmakat. Erősítő és hűsítő hatásánál fogva melegben, hidegben egyaránt nagy szolgálatot tesz katonáinknak a háboruban. Hogy mily nagy szolgálatot teljesít

PALMA

SZÖSZ
a katonáknál, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a magyar katona el sem indul néhány üveg

PALMA

SZÖSZ
nélkül és magyar katonát hozzátartozóik

PALMA

SZÖSZ
nélkül el sem engedik.

A Palma alapárjai:

Próba üveg ára . . . 40 fill.

Közép üveg ára . . . 1.— kor.

Nagy üveg ára . . . 2.— kor.

Készlet:

Dr. SZELÉNYI ÁRPÁD

gyógyszerész

Debrecen, Piac-utca 30.

Kossuth-patika.

TIZEN
D
ÉLŐFIZET
NEGYED
RONA 50

5200
— So
haro
vissz

Budape
sajtóosztá
'orosz had
Kelet-
Az ellens
melléknél
Az or
hozva oda
Nowo Ale
nál és a
vesztesége
Litván
get üldözv
szon túl ny

A
Berlin,
sajtóosztá
a keleti had

Hin
csoport
vonalon (W
tovább hal
1 ágyut, 17
málhát zsál

Olitátó
Grodno
rulatnál, ül
dához. Tova
zedünk. A
bákat dobt

Lipó
hadcsop
üldözés tova
ket visszav
Mack
portja: A
feltartóztat
Délke
csapatoknál

LI

A kelet-g
Köln, sz
Iroda.) A K
lenti, hogy k
szok által ter